

Bancile pastreaza neschimbate standardele de creditare aferente împrumuturilor acordate populatiei în T2 (sondaj)

Asteptările pentru perioada urmatoare, respectiv trimestrul II, sunt preponderent de pastrare neschimbata a standardelor de creditare aferente împrumuturilor acordate populatiei, atât imobiliare, cât si de consum, precum si pe segmentul companiilor nefinanciare, indiferent de dimensiunea acestora, conform unui sondaj al Bancii Nationale a României.

"Dupa înaspririle din anul precedent, determinate de socul provocat de pandemia COVID-19, institutiile de credit au mentinut relativ constante standardele de creditare în primul trimestru al anului 2021, atât pe palierul companiilor nefinanciare, cât si în cazul împrumuturilor destinate populatiei. Pentru prima data în ultimele 5 trimestre, asteptările privind situatia economica generala nu se numara printre factorii care contribuie la modificarea conditiilor de creditare în sensul cresterii restrictivitatii; dimpotriva, în cazul companiilor nefinanciare, perspectiva bancilor asupra situatiei economice a actionat în sensul relaxarii marginale a standardelor de creditare", releva rezultatele Sondajului privind creditarea companiilor nefinanciare si populatiei, mai 2021.

Potrivit acestuia, asteptările pentru perioada urmatoare (T2 2021) sunt preponderent de pastrare neschimbata a standardelor de creditare aferente împrumuturilor acordate populatiei, atât imobiliare, cât si de consum, precum si pe segmentul companiilor nefinanciare, indiferent de dimensiunea acestora.

Pe baza aprecierilor bancilor autohtone, se contureaza semnale pentru revenirea si impulsinarea creditarii, cererea de împrumuturi mentinându-se constanta sau chiar reintrând pe un trend ascendent în cazul populatiei. Majoritatea institutiilor de credit au raportat o evolutie constanta a cererii de credite destinate companiilor la nivel agregat, estimările pentru cel de-al doilea trimestru al anului 2021 fiind de pastrare nemodificata sau de crestere moderata a acesteia.

Institutiile de credit au raportat în proportii importante mentinerea relativ constanta a standardelor de creditare asociate creditelor si liniilor de credit destinate companiilor, atât la nivel agregat (95,3%), cât si în functie de dimensiune si termen de acordare.

Astfel, circa 79%, respectiv 92% dintre banci, considera ca standardele de creditare aferente corporatiilor pentru creditele acordate pe termen scurt, respectiv pe termen lung, s-au pastrat nemodificate. În cazul întreprinderilor mici si mijlocii majoritatea entitatilor respondente considera ca standardele de creditare s-au mentinut constante, un sfert dintre acestea raportând relaxarea într-o oarecare masura a conditiilor pentru creditele acordate pe termen scurt. Asteptările pentru urmatoarea perioada (T2 2021) sunt preponderent de pastrare nemodificata a standardelor de creditare, indiferent de dimensiunea companiei si maturitatea creditului. Totusi, la nivel agregat, un procent de 17% dintre banci mizeaza pe cresterea într-o anumita masura a restrictivitatii împrumuturilor destinate companiilor nefinanciare.

În zona euro, institutiile de credit au raportat o înasprire neta moderata a standardelor de creditare pentru împrumuturile si liniile de credit acordate companiilor în primul trimestru al anului 2021 (procent net de 7%), însa inferioara asteptărilor din trimestrul precedent. Mai mult, nu au fost semnalate diferente semnificative între conditiile de creditare în functie de dimensiunea companiei, acest fapt ilustrând impactul benefic al masurilor guvernamentale de sprijin, în special în cazul IMM, dat fiind riscul de credit mai ridicat asociat acestora.

În sondaj se mentioneaza ca, pentru perioada urmatoare (T2 2021), un procent net similar estimeaza întarirea standardelor de creditare pentru firme (5%), fiind astfel evidentiata incertitudinea bancilor din zona euro cu privire la impactul economic al celui de-al treilea val al pandemiei si la progresul campaniei de vaccinare.

Pe plan intern, principalii factori care au contribuit la modificarea standardelor de creditare în primul trimestru al anului 2021, în sensul relaxării, au fost asteptările privind situația economică generală (-5,3% procent net) și riscul asociat industriei în care activează compania (-5,3% procent net). Condițiile de creditare asociate creditelor garantate cu ipotecă asupra imobilelor comerciale s-au menținut relativ constante în T1 2021 (95,3%), numai 4,7% dintre bănci raportând relaxarea într-o anumită măsură a acestora. Pentru trimestrul următor (T2 2021), asteptările sunt în unanimitate de păstrare nemodificată a standardelor de creditare aferente creditelor cu garanții imobiliare comerciale.

Conform sursei citate, majoritatea instituțiilor de credit (88%) au raportat o evoluție constantă a cererii de credite destinate companiilor la nivel agregat, circa 12% considerând însă ca interesul pentru finanțare al firmelor a fost moderat mai scăzut în primul trimestru al anului 2021. În cazul împrumuturilor acordate pe termen scurt, indiferent de dimensiunea companiei, peste jumătate dintre entitățile respondente au indicat menținerea neschimbată a solicitărilor de credite, 29% au semnalat scăderea moderată a acestora, iar circa 13% în cazul corporațiilor, respectiv 16% în cazul IMM, consideră că cererea de credite a fost moderat mai mare. Pentru cel de-al doilea trimestru al anului 2021, băncile autohtone estimează păstrarea nemodificată a cererii de credite sau creșterea moderată a acestora.

Ponderele creditelor solicitate de către companiile nefinanciare și respinse s-au menținut relativ constante în T1 2021 față de trimestrul precedent, conform majorității instituțiilor de credit respondente (peste 82%), indiferent de dimensiunea companiei și tipul creditului. În cazul companiilor mici și mijlocii se observă proporția cea mai mare a băncilor (13%), care au raportat creșterea numărului solicitărilor respinse în T1 2021.

Instituțiile de credit au continuat să reevalueze riscurile asociate creditării companiilor nefinanciare, în sensul diminuării progresive a ponderii băncilor care considerau la debutul pandemiei COVID-19 că firmele au devenit mai riscante din perspectiva acordării de împrumuturi. Astfel, în funcție de dimensiunea companiei, cele mai riscante rămân microîntreprinderile (19,6% procent net) și întreprinderile mici (16,4% procent net), în timp ce pentru corporații și întreprinderi mijlocii, riscul s-a menținut relativ constant.

După sectorul de activitate, turismul (77,4% procent net) și transportul, comunicațiile și poșta (47,6% procent net) se mențin în topul sectoarelor evaluate ca fiind riscante. În contrast, sectorul agricol este considerat a fi într-o anumită măsură mai puțin riscant (-3,3% procent net).

Standardele de creditare nu au înregistrat modificări importante în primul trimestru al anului 2021, instituțiile de credit raportând în unanimitate menținerea constantă a condițiilor de creditare în cazul împrumuturilor destinate achiziției de locuințe și terenuri. În ceea ce privește împrumuturile de consum, majoritatea băncilor respondente (81%) consideră că standardele de creditare au rămas nemodificate, în timp ce circa 19% la sută dintre acestea au semnalat relaxarea într-o anumită măsură a condițiilor asociate acestei categorii.

Așteptările pentru perioada următoare (T2 2021) sunt preponderent de păstrare neschimbată a standardelor de creditare aferente împrumuturilor imobiliare (79% dintre bănci), în timp ce 21% dintre instituțiile de credit respondente mizează pe relaxarea într-o anumită măsură a acestora. O pondere importantă a băncilor autohtone consideră că standardele de creditare se vor menține relativ constante în T2 2021 și în cazul împrumuturilor de consum (circa 66% pentru total credit de consum, 86% în cazul creditelor de consum cu ipotecă și 66% pentru cardurile de credit și creditele de consum fără garanție ipotecară), restul instituțiilor de credit previzionând relaxarea moderată a condițiilor de creditare.

Băncile din zona euro au raportat o ușoară relaxare netă a standardelor de creditare aferente împrumuturilor

imobiliare (-2% procent net), în timp ce în cazul creditelor de consum acestea au indicat continuarea înaspirii condițiilor de creditare în primul trimestru al anului 2021 (5% procent net). Principalul factor care a stat la baza relaxării creditării imobiliare a fost presiunea concurenței dintre creditori, în timp ce percepția legată de bonitatea debitorilor și toleranța la risc a bancilor au continuat să imprime o creștere a restrictivității. Pentru cel de-al doilea trimestru al anului 2021, bancile estimează o înaspirie netă a standardelor de creditare, atât în cazul creditelor destinate achiziției de locuințe și terenuri (9%), cât și în cel al creditelor de consum (4%).

Potrivit sondajului, instituțiile de credit au apreciat, într-o proporție covârșitoare (95,5%), evoluția pretului mediu pe metru patrat al unei locuințe în ultimele trei luni ca fiind constantă, restul de 4,5 la suta dintre bănci considerând că prețurile proprietăților rezidențiale au crescut într-o anumită măsură. Pentru trimestrul următor, așteptările sunt preponderent de păstrare nemodificată a prețurilor locuințelor (94%).

Peste jumătate dintre instituțiile de credit respondente au semnalat creșterea moderată (36%) sau substanțială (15%) a cererii de împrumuturi destinate achiziției de locuințe și terenuri în T1 2021. Aproximativ 40% consideră că aceasta a fost relativ constantă comparativ cu trimestrul precedent, iar 8% dintre băncile autohtone au raportat scăderea moderată a solicitărilor de credite imobiliare. Pentru T2 2021, cele mai multe instituții de credit (56%) mizează pe creșterea moderată a cererii pentru creditele imobiliare, iar restul de 44% previzionează menținerea constantă a acesteia.

În același timp, ponderea creditelor solicitate de către persoane fizice și respinse a fost moderat mai mare în T1 2021 conform răspunsurilor a 51% dintre bănci, iar restul de 49% au indicat menținerea relativ constantă a proporției solicitărilor de credite imobiliare respinse.

Instituțiile de credit au raportat într-o proporție semnificativă (89%) creșterea moderată a cererii de credite de consum la nivel agregat și pe segmentul creditelor de consum negarantate cu ipotecă, în timp ce în cazul creditelor de consum cu garanție ipotecară 86% dintre bănci au indicat o evoluție constantă a cererii. În ceea ce privește cardurile de credit, evoluția a fost mixtă, peste jumătate dintre instituțiile de credit semnalând majorarea moderată a cererii, în timp ce restul instituțiilor au raportat fie scăderea (20%), fie menținerea relativ constantă (22%). Pentru cel de-al doilea trimestru al anului curent, băncile previzionează în procent de 75% păstrarea nemodificată a cererii pentru credite de consum, iar un sfert dintre instituțiile respondente mizează pe un avans moderat al acesteia.

Sondajul este efectuat trimestrial de BNR în lunile ianuarie, aprilie, iulie și octombrie. Are la bază un chestionar (publicat în cadrul analizei din mai 2008) care este transmis primelor 10 bănci alese după cota de piață aferentă creditării companiilor și populației. Aceste instituții dețin aproximativ 80% din creditarea acestor sectoare.